

28. СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „АЛЕКО КОНСТАНТИНОВ”

гр. София, Район „Красна поляна“, бул. „Възкресение“ № 60

телефон 02/829 51 66

e-mail: info-2208028@edu.mon.bg

Утвърдил: .....

Директор:

/Георги Иванов/

Настоящият механизъм е приет на педагогически съвет с протокол № 15/11.09.2026 г. и утвърден със заповед №2055 /11.09.2026 г.

ПРОГРАМА

ЗА

**изготвяне на механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на ученици в задължителна училищна възраст и изготвяне на механизъм за противодействие на училищния тормоз между учениците в
28. СУ „Алеко Константинов“**

Изготвили:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Димитър Асенов

ЧЛЕНОВЕ:

Тодор Кочев, Николай Василев, Митко Георгиев, Ангел Ангелов, Николай Вихров
Василев, Мариела Митева

1. Въведение

Настоящата програма е разработена на основание зададена от МОН рамка, с която се утвърждава механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище. Така зададеният формат се базира на опита на други европейски държави, които са постигнали ефективни резултати в областта, посредством разработени политики и се основава на пилотен проект на МОН, в партньорство с УНИЦЕФ, ДАЗД, Дружество на психолозите и Столична община.

Училищната програма е разработена на база посочения механизъм, както и на утвърдения проект „ Училище без насилие“. Проектът представлява български вариант на най-ефективната „ Анти-буллинг“ програма в света – тази на норвежкия психолог Дан Олвеус. Тези програми са насочени срещу насилието и в най-съществената си част срещу тормоза в училище. Основната идея е, че не е невъзможно да контролираме тормоза между децата в училище без наличието на синхронизирани усилия между родители, учители, деца и гражданско общество. Това е възможно през принципите на установени норми и ограничения относно неприемливото поведение на децата, чрез последователност в прилагането на наказателни, съхраняващи неприкосновеността и достойнството санкции за нарушаването на правилата и чрез активно включване на възрастните в ролята на авторитети и ролеви модели.

Отрицателната тенденция към нарастване на насилието в световен мащаб и конкретно нарастващото насилие и тормоз между учениците в училище изисква неотложното приемане на мерки за ограничаването на това явление.

Училищната програма има за цел да защити идеята, че сме способни да се справим с тормоза между децата в училище, посредством общите усилия и съвместния контрол на всички учители и служители в 28 СУ „Алеко Константинов“, родителите, учениците и отговорните институции.

2. Дефиниция на основните понятия насилие и тормоз

В разпоредба на Правилник за прилагане на Закона за закрила на детето е посочена следната дефиниция на насилие в двете му форми: **физическо насилие** е „ причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето“, а **психическо насилие** „са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация“.

В утвърдения от МОН: „**Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище**“ са дадени определения на видовете тормоз.

Посочени са начини за разпознаване на физическото и психическото насилие, разгледани са различните роли на децата, участници или наблюдатели в тези видове поведение:

Ключови в разбирането за тормоза са следните характеристики на това поведение:

1. Злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете;
2. Извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да я унижи или изолира от социалния живот;
3. Повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия. Тормозът може да се състои от преки нападения (удряне, заплаха или принуда, дразнене, подигравка, наричане с обидни прякори, сексуални

забележки, открадване или повреда на лични вещи) или да бъде по-рафиниран, непряк (разпространяване на слухове или насърчаване на другите да отхвърлят или изолират някого от приятелската среда). Проявите на тормоз могат да бъдат разделени на следните основни групи:

Физически тормоз – блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение. Физическият тормоз е формата, която възрастните най-често забелязват и затова често мерките за справяне обикновено са насочени именно към нея. Психическият и социалният тормоз са по-трудни за установяване, тъй като те не са така видими, а и децата нямат нагласата да споделят с възрастните за своите преживявания.

Вербален тормоз – подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди;

Психичен тормоз – подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражби и хвърляне на вещи, заплашителни, невербални знаци, недобронамерено следене;

Социален тормоз – избягване, игнориране, изключване от дейността, отрицателно коментиране и разпространение на недобронамерени слухове, натиск върху останалите да не влизат в приятелски отношения с децата, които са обект на тормоз, изолиране.

В много случаи социалният и психическият тормоз, обидните думи и прякори, социалното изолиране и други, се подценяват и разглеждат като нормална част от процеса на социализация при децата. Тормозът, независимо от неговото прилагане, е деградивен и опасен вид насилие.

Следователно усилията за справяне с насилието от деца над деца в училище трябва да бъдат насочени към всички проявления на това явление, а не само към неговите физически форми.

Разпознаването на физическото насилие включва следните физически и поведенчески показатели:

- различни по вид и цвят натъртвания, синини, постоянни или чести червени петна, включително от пръсти, насинени очи, следи от ухапване;
- неправдоподобни или объркани обяснения за травмите, включително едносрични отговори;
- безпокойство и крайности в поведението – от агресивност до пасивност;
- лоша представа за себе си – децата смятат, че са заслужили насилието;
- прекалена отстъпчивост на детето и оставяне без протест да се прави каквото и да било с него;
- влошаване на здравословното състояние, прилошавания, главоболия, отпадналост;
- влошаване на успеха и чести отсъствия от училище;
- чести отсъствия от определени часове, тенденциозно поведение.

Разпознаването на психическото насилие включва следните физически и поведенчески показатели:

- детето може да стане затворено и изолирано, да не желае да контактува с връстниците си;
- агресивно поведение и/или поведение, насочено към привличане на вниманието, упорито непослушание, самонараняване;
- внезапни избухвания, необичайни за възрастта или нивото на развитие на детето;
- бягане и криене, зачестили бягства от училище;
- загуба на доверие, неучастие в общите занимания в училище, ниска самооценка;
- употреба на алкохол, медикаменти, самозанемаряване;
- психосоматични симптоми.

Тормозът може да бъде реален или виртуален. Високият темп на развитие на електронните комуникации води до нарастване на проявите на насилие, които се извършват чрез Интернет или мобилен телефон. Тук спада разпространяването на:

- обиди, заплахи и подигравки по електронен път;
- разпространяването на материали, които уронват достойнството на детето или го унижават;
- снимането на детето с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видео в интернет или други канали без негово съгласие, на слухове и заплахи в социалните мрежи, крадене на самоличност и други.

Един от признаците, че детето е жертва на кибертормоз е рязката смяна на настроението и поведението му при използване на Интернет или получаване на обаждане по мобилен телефон – например детето става мълчаливо и боязливо.

В ситуациите на тормоз могат да бъдат включени много деца, като ролите могат да се разделят по следния начин:

- мъчител (агресор) – инициатор и изпълнител, който привлича другите да се присъединят, лидер, който измисля нови начини за издевателство;
- помощник на агресора – помага с цел да получи одобрение от него, присъединява се към тормоза, когато вече е започнал, винаги присъства, дори да не се намесва активно, присмива се на жертвата, дава кураж на агресора, приканва другите да се включат;
- защитник на жертвата – опитва се да каже на другите да спрат, търси помощ, защитава и подкрепя жертвата;
- страничен наблюдател – стои настрана, преструва се, че не забелязва, не взема страна и не прави нищо;
- жертвата – обект на тормоза.

Има и малка група деца, които са едновременно и насилници, и насилвани. Обикновено такива деца са тормозени от някой „по-силен“, а те реагират като тормозят някой „по-слаб“ от тях.

За ефективното справяне с насилието и тормоза от изключително значение е да се повлияе и промени поведението на всяко дете, а не да се съсредоточават усилията само върху преките извършители и потърпевши. Начините и подходите за това са различни, но те са неделима част от общата стратегия за справяне с явлението.

3. Цели на дейността, свързана с превенцията и противодействието на тормоза в училище:

- 3.1. Осъзнаване на проблема с насилието и тормоза в училище.
- 3.2. Създаване и утвърждаване на обща ценностна система и ясни правила за превенция на тормоза между учениците.
- 3.3. Изграждане на работеща система от дейности за справяне в случаите на тормоз в училище.
- 3.4. Реално включване на всички ученици в договарянето на тази система.
- 3.5. Осигуряване на подкрепяща училището среда, като в дейностите се включват родителите, отговорни институции и организации.

4. Дейности за превенция на тормоза в училище

4.1. Създаване на **Координационен съвет**, който има делегирани отговорности за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза. Съветът се ръководи от Психолога на училището и включва учители, избрани на ПС.

4.2. Разработване и въвеждане на превантивни мерки за предотвратяване и противодействие на тормоза в училище. Превантивните мерки трябва да започнат с оценка на проблема с насилието, както и с определяне на елементите.

4.3. Осъзнаване и оценка на проблема. Оценката на проблема включва отговор на следните въпроси: Осъзнат ли е проблемът и какво се знае за него?; Какви видове и форми на тормоз има в училището?; Колко често те се проявяват?; Къде са местата, на които най-често се случват?; Кои са участниците?

5. Основни превантивни мерки за противодействие на тормоза в училище

Превантивните мерки се планират на три нива – клас (паралелка), училище, общност.

5.1 Дейности на ниво клас (паралелка)

В края на всяка учебна година учениците попълват анкета, като въпросите могат да се актуализират и допълват, според това кой вид тормоз е най-характерен за 28 СУ „Алеко Константинов“.

След като анализира заедно с учениците резултатите от въпросника, класният ръководител изяснява заедно с децата какво е тормозът, какви видове тормоз съществуват, как да се постъпи в подобни ситуации, какво е емпатия, толерантност и т.н. Провежда се дискусия относно характерната ситуация с насилието и тормоза в училище (предложение за актуализация на дефиниции, превенции, действия и процедури). Предвижда се участие и на председателя на родителския актив.

5.2 Дейности на ниво училище

Преди началото на учебната година се провежда анкета сред учителите. Резултатите се обработват от Координационния съвет, представят се пред ПС. Предвижда се дискусия за характерната ситуация с насилието и тормоза в училище (предложение за актуализация на дефиниции, превенции, действия и процедури). Общата оценка от анкетите и предложенията сред ученици и учители се анализира от Координационния съвет и евентуалните изменения и актуализации се предлагат в доклад пред Колегията. Сред

актуализациите от направената оценка на средата, се предвиждат конкретни мерки за справяне със ситуацията като:

- Изработване на План за противодействие на училищния тормоз;
- Обобщаване на предложения за правила на поведение, общоучилищни ценности, общи процедури за спазването им;
- Договаряне на единен механизъм (алгоритъм), ясно разписани отговорности за реагиране при всяка проява на тормоз и насилие;
- Подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на местата, където в етапа на оценка е установено, че се извършва тормоз;
- Подобряване на системата за съобщаване на случаи на тормоз, на ниво ученик – учител – служител, когато не се търси конфиденциалност, анонимно търсене на помощ на телефон 116 111, сайтове за взаимопомощ или консултация със специалист;
- Включване на експерти, родители и ученици в процеса на създаване и реализиране на всички интервенции;
- Повишаване квалификацията на учителите в процеса на работа и прилагане на настоящата програма (по Механизъм, определен от Координационния съвет);
- Осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти.
- Докладът за оценка на средата и актуализация на плана за превенция и противодействие на тормоза в училище между учениците се гласува на ПС.

5.3.Родителско съдействие

На първата родителска среща в началото на всяка учебна година се избира Родителски актив, който да участва активно в дейностите по превенция и противодействие на тормоза в училище.

6. Действия и процедури в ситуации на тормоз

Преди да предприемат действия, учителите преценяват нивото на тормоз във всяка ситуация. Необходимо е още при най-малките сигнали и съмнения за тормоз, да се предприемат стъпки, за да се предотврати ескалация на насилието и да се изпрати ясно послание, че такова поведение не е толерирано!

6.1. Основни действия в ситуации на тормоз

При еднократно нарушаване на правилата следва прекратяване на ситуацията от страна на учителя.

При повтаряне на едни и същи нарушения на правилата се провежда разговор на класния ръководител и педагогическия съветник с родителите на участниците в конфликтната ситуация.

При сериозно нарушаване на правилата – злоупотреба със сила, екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, както на детето-жертва, така и на детето извършител, се провежда разговор на педагогическия съветник с родителите на детето извършител, който да ги насочи към компетентна институция.

6.2. Признаци за диагностициране степента на тормоз

Ако децата се закачат, бутат или блъскат, или си разменят шеги, като при това се смеят, разменят си ролите или позициите и никое от тях няма видимо доминиращо положение, а околните не им обръщат особено внимание, то най-вероятно става дума за игра.

Ако едно от децата е видимо напрегнато, смутено, опитва се да се махне, ако ролите не се сменят, а другото дете е в постоянно доминираща позиция и това поведение привлича вниманието на околните, то най-вероятно става дума за тормоз.

Ако се касае просто за приятелска игра, учителят може да се намеси, за да предупреди децата да внимават да не се наранят. Ако обаче наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз, е необходимо да се предприемат следните стъпки:

- В случай на физически тормоз, децата трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическия контакт между тях незабавно.

- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Важно е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и това е недопустимо поведение. В този момент не е добре да се разпитва за подробности и детето, което е потърпевшо, особено в присъствието на насилника и други деца, защото това може да урони неговото достойнство.

6.3. Реакции, спрямо децата, които са упражнили тормоз

Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата или да се наложи друга предварително съгласувана мярка. Този подход изисква време и по-задълбочен разговор от страна на класния ръководител с детето, което е извършило насилие, за да му се помогне да разбере какви са последствията от неговата постъпка. Не е желателно ученикът да се изслушва съвместно с потърпевшия ученик. Важно е учителят спокойно и

балансирано да покаже, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик и че се действа с оглед да се възстановят ценностите към които училището се придържа, а не за да бъде наказан. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време може да проследява поведението на учениците и да дава обратна връзка. Класният ръководител може да потърси съдействие в разрешаването и проследяването на проблема от страна на други учители, пряко запознати или не с възникването му.

При сериозно нарушаване на правилата, педагогическият съветник насочва детето насилник и неговото семейство към компетентните институции.

6.4. Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз.

Работата с деца, които са обект на тормоз, трябва да бъде насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение. Важно е класният ръководител да поговори с детето своевременно и да разбере какво точно се е случило. Ако е необходимо, отделни факти могат допълнително и дискретно да бъдат проучени. Погрешно е открито и публично пред другите деца да се оказва подкрепа на потърпевшото дете, защото това допълнително ще урони достойнството на детето пред неговите връстници. Необходимо е да се подчертае поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се. Детето трябва да почувства доверие и сигурност за споделяне, което е особено важно, ако насилието се повтори. Може да му се предложи подкрепа от училищния психолог. Крайно непрепоръчително е да се предлага среща между дете, жертва на насилие, и неговия мъчител с цел да се помирят и разберат. Необходимо е класният ръководител да наблюдава детето в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново да разговаря с него.

6.5. Реакции спрямо наблюдателите

Не се отстраняват наблюдателите, когато се прекратява или управлява ситуацията на тормоз като всички, които са били там, да видят какво се прави съгласно правилата на училището. Изтъкват се и се поощряват тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. На останалите се посочва очакваното от тях поведение.

6.6. Включване на родителите

При всички случаи на тормоз в училище, родителите на участниците се уведомяват от класния ръководител, както за случилото се, така и за предприетите от училището действия за разрешаване на ситуацията.

В разговора е важно да се акцентира върху необходимостта родителите да не критикуват другото дете, а да се опитат да погледнат на ситуацията през погледа на другата страна. Класният ръководител при разговора с родителите търпеливо ги убеждава, че нападателното и агресивно поведение към другото дете от тяхна страна, само биха задълбочили конфликта.

Разговорът се провежда на подходящо място, в партньорски взаимоотношения, като се зачита и уважава гледната точка на родителите и се избягва дидактичния тон от страна на учителите.

При разговора трябва да се постигнат конкретни договорки кой какво може да предприеме и какво се очаква като резултат.

Учителят може да насочи родителите към консултация с психолог или с друг специалист, както и да даде информация като интернет адреси, телефони на институции, подходяща литература и т.н.

7. Координационен съвет

7.1. Състав, функции и делегирани отговорности

Състав	функции и делегирани отговорности
председател: Ангел Ангелов	1. Изготвя и одобрява Анкетите, като инструмент за актуализация на дефиниции и план по превенция на тормоза в училищната среда. 2. Координира и обработва данните и провеждането на заложените Анкети сред ученици и педагогически специалисти. 3. Координира и реагира своевременно на сигналите от педагогически специалисти, ученици, родители, членове на плана по превенция на тормоза и предприема необходимите мерки посочени в Плана. 4. Води съветите на координационната комисия, като при поставен казус има тежест на гласа x 2. 5. Оформя окончателния вид на предложените промени в Програмата и Плана за управление и превенция на тормоза в училище. 6. Изготвя доклади от случаи на тормоз. 7. Изготвя индивидуален план за обща подкрепа и личностно развитие на страните в конфликта.
член: Николай Василев /училищен психолог/	1. Участва в изготвяне на Анкетите, като инструмент за актуализация на дефиниции и план по превенция на тормоза в училищната среда. 2. Участва в провеждането на Анкетите и в обработката на данните. 3. Участва в насрочените съвети на КС. 4. Предлага промени в Програмата и Плана за управление и превенция на тормоза в училище.
член: Тодор Кочев	1. Участва в изготвяне на Анкетите, като инструмент за актуализация на дефиниции и план по превенция на тормоза в училищната среда.

	2. Участва в провеждането на Анкетите. 3. Участва в насрочените съвети на КС. 4. Предлага промени в Програмата и Плана за управление и превенция на тормоза в училище.
член: Митко Георгиев	1. Участва в изготвяне на Анкетите, като инструмент за актуализация на дефиниции и план по превенция на тормоза в училищната среда. 2. Участва в провеждането на Анкетите. 3. Участва в насрочените съвети на КС. 4. Предлага промени в Програмата и Плана за управление и превенция на тормоза в училище.

8. План за превенция и интервенция на насилието и тормоза в училище

8.1. Дейности и срокове на КС

Първо общо събрание на КС -Подготвя и актуализира Анкетите, които ще се разпространяват сред педагогическия състав на ПС. -В контекста на училищната обстановка и актуалната законова рамка зададена от МОН, разглеждайки протокола след последното събрание на КС, набелязва евентуални промени в Плана и Програмата. -Изготвя мотивирано предложение за Програма, което се утвърждава от Директора.	СЕПТЕМВРИ 2026 г.
- Провеждане на Анкета сред педагогическите специалисти на ПС. - Обработка на данните и внасяне на необходими актуализации в Плана. Становище от резултатите.	Преди 15.09.2026 г. СЕПТЕМВРИ
Второ общо събрание на КС - Подготвя и актуализира Анкетите, които ще се разпространят на ниво клас, чрез класните ръководители. - Набелязва и отразява настоящата ситуация и случаи, през настоящата учебна година, анализира проблематиката,	17.06.2027 г. ЮНИ

нужните интервенции и постиженията по изолацията на проблемни ситуации. Оформя Доклад за дейността през учебната година. Представя се на Директора.	
- Провеждане на Анкетата сред класовете. - Обработка на данните и отбелязване на необходимите промени в Плана. Становище от резултатите.	До 20.06.2027 г. ЮНИ

8.2. Система по интервенция на насилието и тормоза в училище

1. РЕГИСТРИРАНЕ НА ТОРМОЗ	2. СИГНАЛ ДО	3. ДЕЙНОСТИ
От член на ПС, на непедагогическия състав, от страна на ученик или родител.	1. Училищното ръководство 2. Уведомяване на класния ръководител 3. Уведомяване на Педагогическия съветник 4. Уведомяване на родител	1. Отразяване на евентуалната реакция от страна на педагогическия специалист в платформата Shkolo. 2. Доклад от случая при Педагогически съветник и председател на КС 3. Разглеждане на случая 4. При необходимост поканя на родителите 5. Изготвяне на индивидуален план за обща подкрепа и личностно развитие на страните в конфликта.

9. Кога, кой и къде може да подава сигнал за дете в риск?

1. Кога се подава сигнал за дете в риск?
2. Кой подава сигнал за дете в риск или в ситуация на насилие и тормоз?
3. Къде може да се подава сигнал за дете в риск или в ситуация на насилие и

тормоз?

1.1.Кога се подава сигнал за дете в риск?

Съгласно Закона за закрила на детето (чл. 7, ал. 1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи.

Съгласно ал. 2 „Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна“.

2.1. Кой подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

При идентифициране на случаи на насилие и тормоз на деца/ученици в детската градина, училището, центъра за подкрепа за личностно развитие, специализираното обслужващо звено директорът на институцията следва да бъде незабавно уведомен. От страна на институцията сигналът се подава от директора.

Всеки член на институцията, който е станал свидетел на ситуация на насилие и тормоз, е длъжен незабавно да уведоми ОЗД и /или полицията.

Съгласно Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (чл. 10, ал. 5) в случаите, отнасящи се до насилие над дете, се разглеждат и анонимни сигнали.

В случай на подозрение за ситуация на тормоз, всеки служител в институцията може да проведе консултация, като се свърже с Националната телефонна линия за деца и разговаря с консултант на телефон 116 111, а в ситуации на кибернасилие и кибертормоз – да се свърже с Националния център за безопасен интернет на телефон 124 123 или чрез сайта www.safenet.bg.

3.1.Къде може да се подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

Към Държавната агенция за закрила на детето функционира Национална телефонна линия за деца 116 111, която работи 24 часа в денонощието. Линията е с национално покритие, достъпна от територията на цялата страна, напълно безплатна за обаждачите се, независимо дали звънят от стационарен или мобилен телефон.

Националната телефонна линия за деца предоставя консултиране, информиране и помощ по всякакви въпроси и проблеми, свързани с деца. Към нея при необходимост могат да се обръщат за съдействие и професионалисти. В случаи, касаещи насилие и тормоз в интернет (кибернасилие и кибертормоз), сигнал може да се подава към

Националния център за безопасен интернет. Към центъра функционира консултативна линия, отворена в работните дни между 10 и 16 часа на телефон 124 123, имейл helpline@online.bg и чат в сайта www.safenet.bg. Консултациите на линията са анонимни и на нея могат да се свързват както деца, така и професионалисти и родители.

Сигнал може да бъде подаден и към националния телефон за спешни повиквания: 112.

Според Координационния механизъм, в случай че сигналът за насилие бъде приет от някой от визираните органи за закрила – получен от дирекция „Социално подпомагане“ (отдел за закрила на детето), Държавната агенция за закрила на детето

или Министерството на вътрешните работи, съгласно чл. 7 от Закона за закрила на детето той е длъжен да уведоми за това останалите незабавно до 1 час от регистриране на сигнала, включително по телефон и факс. Сигналът се изпраща в дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на детето. Съгласно Координационния механизъм във всеки един отдел „Закрила на детето“ при дирекция „Социално подпомагане“ началникът на отдела е на разположение, като той определя отговорен социален работник. В отдел „Закрила на детето“ определеният отговорен социален работник извършва проверката на сигнала до 24 часа от неговото постъпване.

При проучването на сигнала социалният работник може да потърси съдействие от страна на детската градина/училището – информация за детето, за взаимоотношенията му с децата, впечатленията на учителите, т.е. информация, с която да бъде направена оценка на случая. При проучването на сигнала и предприемането на действия се изисква работа в екип от страна на различни специалисти, за да се направи точна оценка и да бъдат съгласувани действията на различните специалисти.

В случай че бъде установен риск за детето, трябва да бъдат предприети мерки за закрила и да започне работа по случая. Изготвя се общ план, в който се описват планираните мерки, като социалният работник е отговорен и следи за изпълнението на плана. Мултидисциплинарният екип на местно равнище следва да си постави единна стратегическа цел, за постигането на която следва да изготви съвместен план за действие с разписани конкретни задачи със срок за изпълнение. Всеки един от посочените по-горе участници в мултидисциплинарния екип набелязва и предлага на останалите от екипа конкретни задачи по случая, които да изпълни, съобразно собствените си правомощия и в съответствие с нормативната уредба. Конкретните задачи за изпълнение следва да бъдат зададени така, че да може всеки участник да действа съобразно оперативната си самостоятелност, като изпълнението на конкретните дейности и задачи бъде подкрепено със съдействието на останалите участници и в същото време това да спомогне за крайния резултат – дългосрочна цел, която трябва да гарантира в най-голяма степен интереса на засегнатото дете.

Ролята на социалния работник е свързана с проучване на семейната среда и предприемане на мерки за закрила. В същото време той има правомощията и ангажимента да консултира родителите, да подпомогне тяхната ангажираност в работата с детето на равнище детска градина/училище. Социалният работник може да консултира семейството, да насочи родителите и детето към подходящи социални услуги и консултации.

Програмата е приета на педагогически съвет (протокол № / .09.2026 г. и
утвърдена със заповед № / .09.2026 г.